

Puolustusvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain, henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain 29 §:n ja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 22 §:n muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain, henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain 29 §:n ja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 22 §:n muuttamisesta (HE 243/2022 vp). Asia on saapunut puolustusvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava liikenne- ja viestintävaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- kyberturvallisuusjohtaja Rauli Paananen, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Outi Slant, liikenne- ja viestintäministeriö
- vanhempi hallitussihteeri Kosti Honkanen, puolustusministeriö
- sotilaslakimies Katriina Härmä, Pääesikunta

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

(1) Valiokunta totesi puolustusselonteosta antamassaan mietinnössä (PuVM 4/2021 vp, kpl 52) pitävänsä erittäin tarpeellisenä sitä, että liikenne- ja viestintäministeriö käynnistää lainsäädäntöhankkeen, jolla mahdollistetaan tehokas virka-apu ja tietojen vaihto viranomaisten välillä tietoturvaloukkausten ehkäisemisessä ja selvittämisessä. Valiokunta tervehtii tyydytyksellä sitä, että tämä esitys (HE 243/2022 vp) on nyt eduskunnan käsittelyssä. Valiokunta kannattaa esityksen hyväksymistä painottaen alla todettuja näkökantoja.

(2) Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia, henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annettua lakia ja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annettua lakia. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan puolustushallinnon asiantun-

Valiokunnan lausunto PuVL 13/2022 vp

tijoita on kuultu hallituksen esityksen valmistelleen työryhmän työskentelyn aikana, ja puolustus-hallinnon näkemykset on otettu valmistelussa pääosin huomioon.

(3) Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan nyt käsiteltävänä oleva uudistus antaa mahdollisuuden aiempaa laajempaan virka-apuun viranomaisten välillä. Hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset poistavat lainsäädännöllisiä esteitä virka-avun pyytämiselle ja yksinkertaiset virka-apua koskevaa päätöksentekoprosessia.

(4) Valiokunta korostaa, että uuden lainsäädännön astuttua voimaan viranomaisten on kartoitettava ne tilanteet, joissa esitetty virka-apu on hyödynnettävissä. Ensiarvoisen tärkeää on varmistaa, ettei virka-avun soveltamiskynnys saa asettua niin korkealle, ettei esitetyllä lainsäädännöllä ole käytännön soveltamismahdollisuuksia. Valiokunta viittaa tässä yhteydessä hallituksen esityksen perusteluihin, joissa tuodaan esiin, että vakavien tietoturvaloukkausten tunnistaminen ja siten tiedonvaihdon kynnyksen arviointi saattaa käytännössä osoittautua hankalaksi, etenkin kun kokonaiskuva tietoturvaloukkauksesta ja sen merkityksestä vaatisi jo tietojen vaihtoa viranomaisten välillä.

(5) Valiokunta toteaa lisäksi, että nyt käsitellyssä olevan hallituksen esityksen lisäksi jatkovalmisteluun jää vielä avoimia kysymyksiä. Saadun selvityksen mukaan näitä kysymyksiä arvioidaan tarkemmin erillisessä, sisäministeriön ja puolustusministeriön käynnistämässä selvityshankkeessa, jossa arvioidaan viranomaisten toimintaedellytyksiä kansallisen kyberturvallisuuden varmistamisessa, kyberrikollisuuden torjunnassa ja kyberpuolustuksessa. Valiokunta kiirehtii tämän selvitystyön valmistumista.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Puolustusvaliokunta esittää,

että liikenne- ja viestintävaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Valiokunnan lausunto PuVL 13/2022 vp

Helsingissä 11.1.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Antti Häkkänen kok
varapuheenjohtaja Jari Ronkainen ps
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Mika Kari sd
jäsen Tuomas Kettunen kesk
jäsen Kimmo Kiljunen sd
jäsen Joonas Könttä kesk
jäsen Markus Mustajärvi vas
jäsen Juha Mäenpää ps
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Veijo Niemi ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Heikki Savola